Aan: Algemene Vergadering

Van: directie en raad van commissarissen

Betreft: update contextanalyse

Datum: 13 maart 2020

Inleiding

Jaarlijks wordt ten behoeve van de AV in december een contextanalyse opgesteld. De contextanalyse schetst de belangrijkste ontwikkelingen op de terreinen waarop HVC actief is. In dit memo worden vooruitlopend op de contextanalyse 2020 de belangrijkste ontwikkelingen in de afgelopen maanden beschreven. Trends en ontwikkelingen zoals die zijn beschreven in de contextanalyse 2019 worden in deze update niet opnieuw benoemd.

Energie en CO_2

EU green deal

De Green Deal die in december jl. door de Europese Commissie is gepresenteerd is een roadmap waarin staat welke maatregelen moeten worden genomen om te komen tot een klimaatneutraal Europa. Het betreft o.a. de volgende voorstellen:

- geen kolen meer voor elektriciteitsopwekking, gas alleen als de CO_2 wordt afgevangen, meer wind (vooral op zee);
- energie-intensieve industrieën moeten versneld minder CO_2 uitstoten;
- aanleg van meer waterwegen en rails om een substantieel deel van het wegvervoer via water en spoor te laten lopen;
- realisatie van een miljoen laadpalen in 2025 voor 13 miljoen auto's met lage uitstoot (hybride) of nul uitstoot (volledig elektrisch);
- de uitstoot moet vooral in de steden omlaag;
- er komt extra onderzoeksgeld om klimaatoplossingen te vinden;
- de bossen hebben onderhoud nodig en er moeten veel nieuwe bomen geplant worden;
- de bouw heeft een renovatiegolf nodig.

In 2030 moet de CO_2-uitstoot minimaal met 50 procent zijn teruggedrongen en het liefst met 55 procent. Om dat te bereiken komt er een klimaatwet met dwingende maatregelen voor alle EU-lidstaten. De Europese Commissie wil het merendeel van de maatregelen met een zogenoemde gekwalificeerde meerderheid kunnen nemen, waardoor de klimaatvoorstellen niet door een veto van een lidstaat tegengehouden kunnen worden. De komende jaren zullen de in de Green Deal opgenomen maatregelen verder onderzocht en uitgewerkt worden. Veel van de in deze Green Deal opgenomen voorstellen maken op dit moment al onderdeel uit van plannen van de Nederlandse overheid op het gebied van afval-/grondstoffen en duurzame energie/CO_2.

Urgenda uitspraak

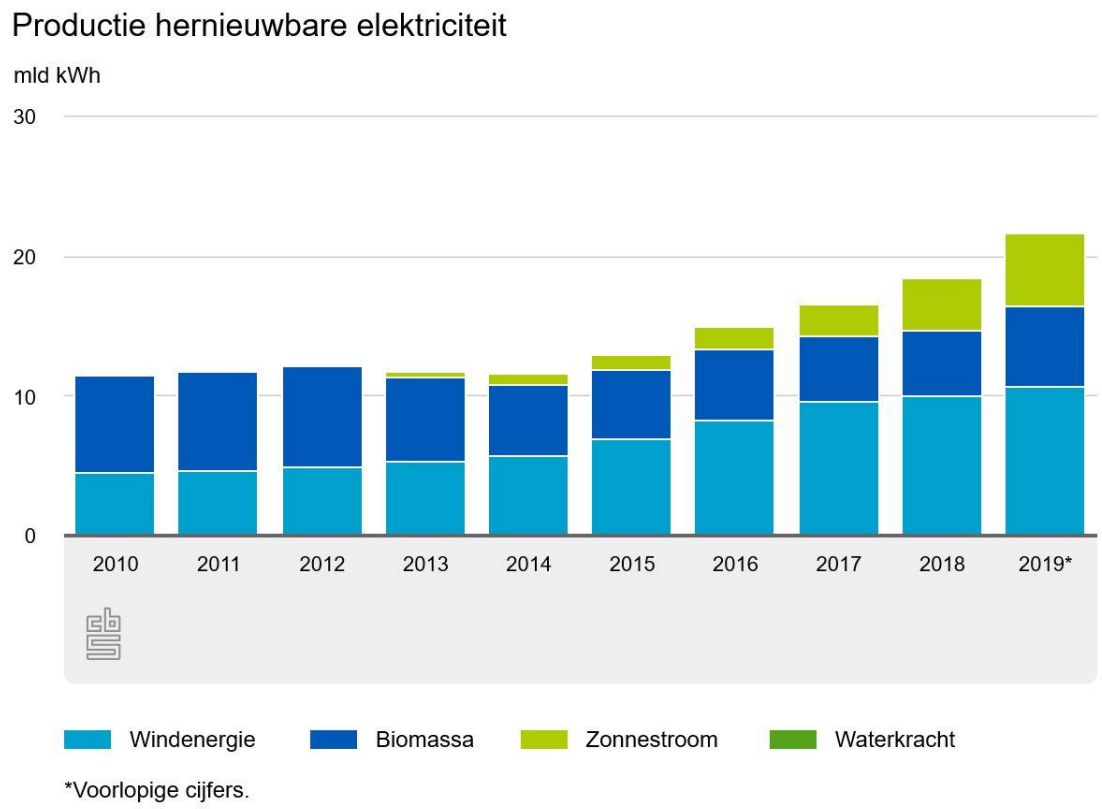
De Hoge Raad heeft in december 2019 het Urgenda-vonnis bekrachtigd dat de overheid opdraagt meer te doen tegen klimaatverandering. Dat betekent dat de Nederlandse Staat de uitstoot van

broeikasgassen voor het einde van 2020 met 25% moet hebben teruggebracht ten opzichte van 1990. Met het definitieve arrest komt een einde aan een zes jaar durende rechtszaak.

De Hoge Raad stelt dat volgens de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens een staat op grond van deze bepalingen verplicht is om passende maatregelen te treffen, indien een risico voor het leven of het welzijn van personen bestaat en de staat daarvan op de hoogte is. Nederland is als ondertekenaar van het Parijs-akkoord verplicht om de uitstoot van broeikasgassen vanaf zijn grondgebied te verminderen. Deze reductie is noodzakelijk 'omdat een ernstig risico bestaat dat een gevaarlijke klimaatverandering plaatsvindt die het leven en het welzijn van velen in Nederland bedreigt'. Het beleid van de Staat was er volgens de rechter tot 2011 op gericht om in 2020 een reductie van de uitstoot van 30% te behalen ten opzichte van 1990. Later heeft de Staat dit verlaagd tot 20% reductie in EU-verband. De hoogste rechter vindt dat de Staat niet heeft toegelicht dat en waarom zo'n nieuw doel verantwoord is.

Elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen

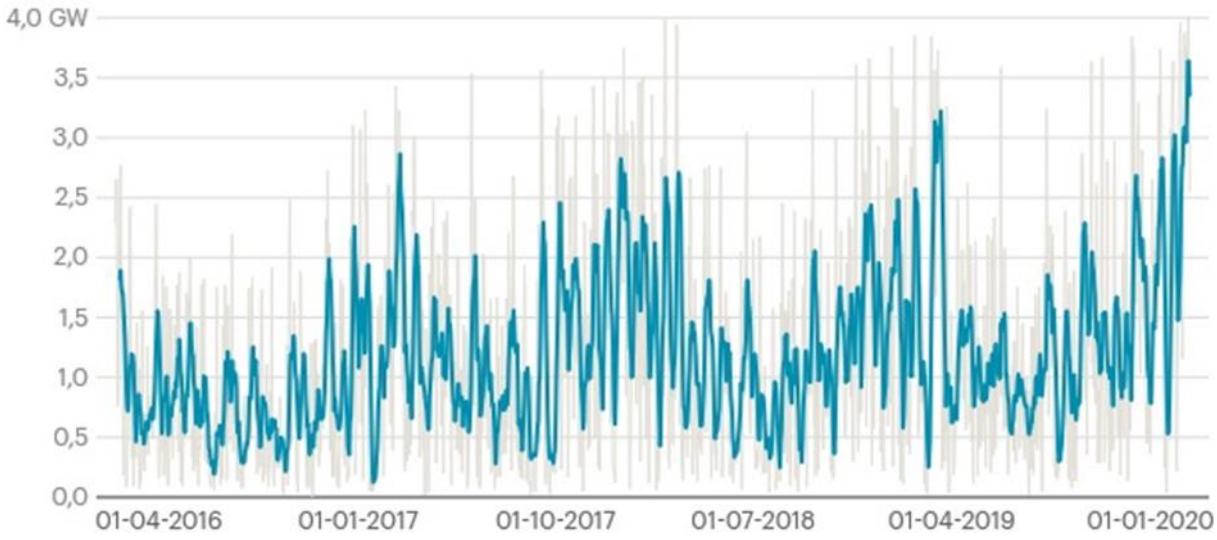
De productie van hernieuwbare elektriciteit was in 2019 goed voor 18 procent van het elektriciteitsverbruik in Nederland, tegen 15 procent in 2018 (fig. 1). Vooral de elektriciteitsproductie uit zonne-energie nam in 2019 toe. In 2019 bedroeg de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen 21,8 miljard kilowattuur (kWh), in 2018 was dit nog 18,5 miljard kWh. Windmolens hadden hierin met 49 procent het grootste aandeel, maar dit is gedaald ten opzichte van 2018 (54 procent). Biomassa was goed voor 26 procent, zonnestroom voor 24 procent van de hernieuwbare stroomproductie.

Figuur 1. Ontwikkeling productie hernieuwbare elektriciteit in Nederland.

Zon en wind

Door een toename van het opgesteld vermogen aan windenergie is er sprake van een geleidelijke stijging in de hoeveelheid m.b.v. wind geproduceerde elektriciteit. De productie vertoond door de wisseling in windsterkte sterke schommelingen waarbij in de 'winterperiode' meer elektriciteit uit wind wordt geproduceerd dan zomers (fig. 2).

Figuur 2. Elektriciteitsproductie uit wind.

Afgelopen jaar zijn er naar schatting 8,1 miljoen zonnepanelen geïnstalleerd, bijna een verdubbeling ten opzichte van een jaar eerder. Er werd 2,4 gigawatt aan zonnestroomvermogen bijgeplaatst waarmee de totale capaciteit uitkomt op 6,9 gigawatt. Deze 6,9 gigawatt aan geïnstalleerd vermogen levert ca. 5,4% van de Nederlandse elektriciteitsproductie.

De groei van (o.a.) zonne-energie zorgt lokaal voor capaciteitsproblemen op het netwerk. Daardoor staat de realisatie van naar schatting voor 750 megawatt aan capaciteit 'on-hold'.

Waterstof

Waterstof speelt als CO_2-vrije energiedrager naar de mening van het kabinet een belangrijke rol in het behalen van de lange termijn klimaatdoelstellingen. De inzet van waterstof wordt door het kabinet van belang geacht om na 2030 een verdergaande CO_2-reductie te realiseren in de industrie, zwaar transport, gebouwde omgeving, elektriciteitssector (via energieopslag) en de vervanging van fossiele brandstoffen als grondstof voor productie van materialen. Om die reden werkt het kabinet momenteel aan een strategische visie op de inzet van duurzame waterstof.

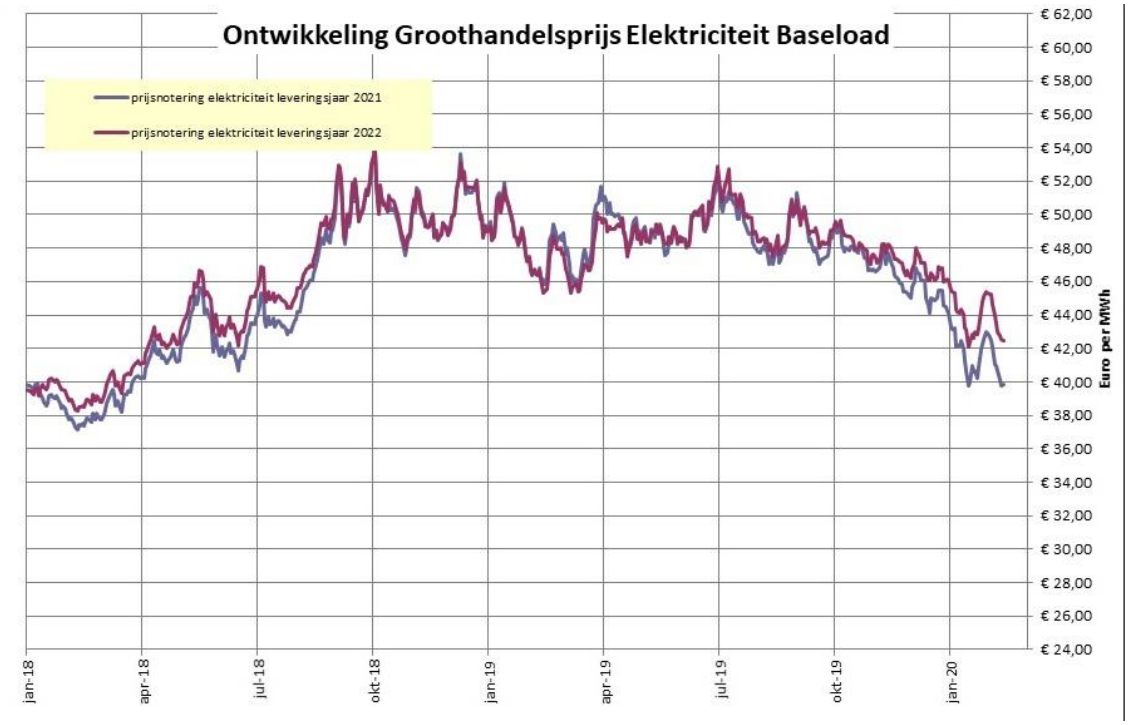
Geen steenkool meer voor e-centrales

Zowel de Tweede als de Eerste Kamer hebben ingestemd met het kabinetsvoorstel voor de Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie. Dit wetsvoorstel regelt dat de drie moderne kolencentrales die in 2015 en 2016 zijn opgeleverd, hun kolenstook beëindigen in 2030. Voor de oudere Amercentrale is dat 2025. De Hemwegcentrale in Amsterdam staat nog wel in deze wet genoemd maar is ondertussen reeds gesloten.

De ingreep is een klimaatmaatregel. Uit kolen komt twee keer zoveel CO_2 vrij als uit aardgas. Door het stoppen met de inzet van kolen daalt de landelijke uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 18 miljoen ton. Dat is bijna 10 procent van de huidige Nederlandse uitstoot.

Marktontwikkelingen

Het afgelopen halfjaar laat een daling zien in de groothandelsprijs voor elektriciteit (fig. 3). De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de wereldwijde milde winter en daarom minder vraag naar energie en een afnemende groei van de wereldeconomie (versterkt door effect Corona virus in eerste kwartaal).

Figuur 3. Ontwikkeling groothandelsprijs elektriciteit voor levering in 2021 en 2022.

Verkoop Eneco

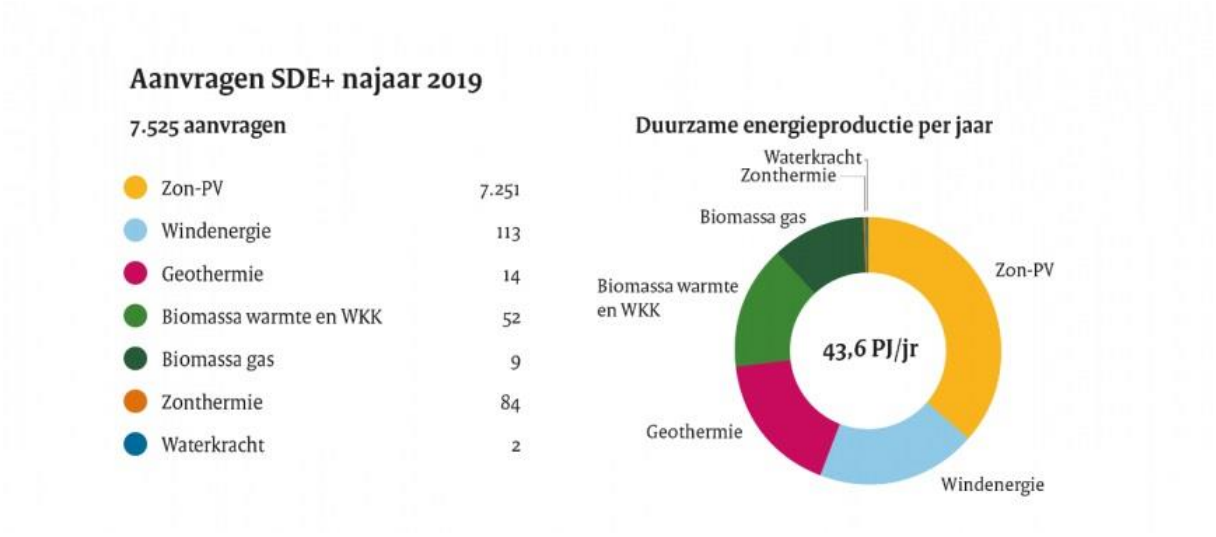
Na een door de rechter afgedwongen splitsing in een productie- en een netwerkbedrijf, is Eneco via een zogenaamde gecontroleerde veiling verkocht. Voor €4,1 mrd is Eneco in handen gekomen van Mitsubishi (80%) en de Japanse energiemaatschappij Chubu (20%). Met de verkoop van Eneco is de liberalisering van de Nederlandse energiemarkt na meer dan tien jaar voltooid. Alle grootschalige opwek van energie is nu in buitenlandse handen.

Vandenbron naar Essent

Vandebron koppelt huishoudens en bedrijven aan lokale producenten - veelal boeren met windturbines – om zich op deze wijze te onderscheiden van andere energiemaatschappijen. Vandenbron werd vijf jaar geleden opgericht, heeft ondertussen c.a. 200.000 klanten en is sinds de oprichting altijd verlieslatend geweest. Het bedrijf is overgenomen door Essent maar behoudt zijn naam en het hoofdkantoor in Amsterdam.

SDE+ en SDE++

In de najaarsronde 2019 van de SDE+-regeling zijn 7.525 subsidieaanvragen ingediend. Met ruim € 9 miljard aan aangevraagde subsidie is het budget (€ 5 miljard) fors overvraagd. Zowel met betrekking tot het aantal aanvragen, de budgetclaim als de verwachtte duurzame energieproductie was zon-PV de meest omvangrijke categorie (fig. 4).

Figuur 4. Overzicht SDE+-aanvragen najaarsronde 2019 zowel in aantal als in vermogen.

In het voorjaar van 2020 (17 maart tot en met 2 april) is de laatste openstellingsronde van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+). Ten opzichte van de €2 mrd aan subsidie die aanvankelijk te verdelen was, heeft minister Wiebes het beschikbare bedrag op het 'laatste moment' verdubbeld tot €4 mrd. Met die forse verhoging hoopt de minister dat veel projecten die CO_2-uitstoot kunnen besparen, snel tot stand komen.

De SDE+ wordt opgevolgd door de SDE++. Deze nieuwe regeling beperkt zich niet meer tot duurzame energieproductie, maar gaat zich richten op CO_2-reductie. Nieuwe technieken die in de SDE++ in aanmerking komen voor subsidiëring zijn o.a. elektrische boilers (bij inzet om pieken in d.e.-productie op te vangen), elektrolyse van waterstof en afvang en opslag van CO_2 (CCS). De eerste ronde van SDE++ wordt tussen 29 september en 22 oktober 2020 opengesteld. De SDE++ kent dit jaar een verplichtingenbudget van €5 miljard.

Voor de SDE++ 2021 e.v. wordt een verdere uitbreiding naar o.a. de volgende technieken onderzocht:

- recycling van kunststoffen (PET-productie via depolymerisatie en EPSrecycling);
- biobased-productie (etheen uit ethanol of bionafta);
- geavanceerde hernieuwbare brandstoffen voor vervoer (bio-LNG, gehydrogeneerde pyrolyse-olie (HPO) en bio-ethanol uit land- en bosbouwafval);
- CO_2-afvang en levering aan de glastuinbouw.

CO_2-afvang

Vier bedrijven uit de Rotterdamse haven, de raffinaderijen van Shell en ExxonMobil en de waterstofproducenten Air Liquide en Air Products & Chemicals, gaan verder aan de slag met de afvang en opslag van de CO_2 die ze uitstoten. De vier bedrijven hebben toegezegd de technologische en financiële aspecten van de afvang van CO_2 verder uit te werken. Voor de uitvoering van het project is de aanleg van een centrale CO_2-pijpleiding door het havengebied noodzakelijk. Hiervoor is een aparte organisatie opgericht, Porthos geheten, een samenwerkingsverband van HbR, Gasunie en Energiebeheer Nederland. Met de aanleg van de leiding is een bedrag van €400 mln tot €500 mln gemoeid. Een bijdrage van de Rijksoverheid is hierbij onmisbaar, maar duidelijkheid hierover laat op zich wachten. Inmiddels is Porthos begonnen aan de technische voorbereidingen, waarmee volgens HbR 'enkele tientallen miljoenen euro's' is gemoeid.

Grondstoffen

Ontwikkelingen afvalstoffenbelasting

Het tarief van de afvalstoffenbelasting in Nederland is per 1 januari 2020 verhoogd op basis van de prijsindexatie. Het tarief bedraagt nu € 32,63 per ton.

In Zweden wordt m.i.v. april 2020 een belasting op het verbranden van afval ingevoerd. De belasting geldt ook voor geïmporteerd afval. Het tarief van de heffing wordt ca. 7 euro om de komende jaren verder te stijgen naar ca. 9,50 euro (2021) en ca. 12.00 euro (2022). Deze belasting blijft daarmee aanzienlijk onder het niveau in Nederland. Met 750 kton (2018) is Zweden evenals Nederland een belangrijke importeur voor Brits afval.

In het Verenigd Koninkrijk wordt een stortbelasting geheven op het storten van afval. Het doel van deze belasting is het realiseren van een ombuiging van de verwerking van afval van storten naar recyclen en thermische verwerking. Deze stortbelasting voor brandbaar afval stijgt per 1 april 2020 van £91,35 naar £94,14 (ca. 108 euro) per ton. De hoogte van deze stortbelasting maakt dat op basis van een economisch afweging en door het gebrek aan verwerkingsmogelijkheden in het Verenigd Koninkrijk thermische verwerking in b.v. Nederlandse AEC’s mogelijk is.

Importheffing

Met het instemmen met het Belastingplan 2020 door zowel de Tweede als de Eerste Kamer is de importheffing (of beter gezegd het laten vervallen van de vrijstelling) sinds 1 januari 2020 van kracht geworden. Het kabinet moet op basis van een aangenomen motie monitoren of de doelstelling van een reductie van 0,2 megaton CO_2 ook daadwerkelijk wordt gehaald en de Tweede Kamer hierover informeren.

Attero en AVR hebben geprobeerd om via een kort geding de invoering van de importheffing op te laten schorten. De door Attero en AVR aangedragen argumenten zijn door de rechter echter niet gehonoreerd.

Het mogelijke effect van de importheffing zal in de loop van 2020 duidelijk worden. De eerste signalen laten een wisselend beeld zien. In Nederland wordt nog volop geïmporteerd afval verwerkt en worden ook nog nieuwe verwerkingscontracten afgesloten. Daarnaast worden in Engeland relatief beperkte hoeveelheden RDF (200 á 300 kton op jaarbasis) gestort die tot voor kort voor verbranding werden geëxporteerd. Tenslotte kan in de loop van 2020 nog weer besloten worden om deze belasting op import te laten vervallen.

Gemeentelijke afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing die gemeenten bij hun inwoners in rekening brengen, stijgt in 2020 met gemiddeld 5,9 procent. Deze relatief sterke stijging komt doordat het Rijk in 2019 de afvalstoffenbelasting sterk verhoogde (van € 13,21 (2018) naar € 32,12 (2019) per ton). Een deel van de gemeenten heeft deze kostenstijging in 2019 bekostigd uit de reserves en rekent de kosten nu pas via de afvalstoffenheffing door aan de huishoudens. Daarnaast hebben gemeenten onder meer te maken met teruglopende inkomsten uit ingezameld papier en plastic.

Europees Plastic Pact

Dertien Europese landen en 66 bedrijven hebben een Europees Plastic Pact ondertekend. Het Pact bestaat uit afspraken tussen plasticproducenten, grote bedrijven, overheden en recyclers en bevat vier inhoudelijke doelen waar ondertekenaars zich aan hebben gebonden per 2025:

- maak plastic verpakkingen volledig recyclebaar en waar mogelijk geschikt voor hergebruik;
- verminder onnodig plasticgebruik en gebruik van plastic gemaakt uit aardolie met ten minste 20%;
- verbeter de huidige capaciteit van inzameling, sortering en recycling met ten minste 25%;
- gebruik ten minste 30% gerecycled plastic in nieuwe verpakkingen en producten.

Ieder jaar wordt gemonitord hoe ver deelnemers zijn.

Nieuwe raamovereenkomst verpakkingsafval

De VNG-leden hebben eind november 2019 ingestemd met de nieuwe afspraken tussen VNG en het Afvalfonds Verpakkingen over verpakkingsafval. De afspraken moeten ervoor zorgen dat het gescheiden inzamelen van plastic en metalen verpakkingen, en drinkpakken eenvoudiger en begrijpelijker wordt voor inwoners.

De Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 omvat onder meer de volgende afspraken:

- de inzameling wordt eenduidiger;
- de overeenkomst loopt tien jaar. Die zekerheid zorgt voor meer investeringen in innovatie en recyclingcapaciteit;
- het verpakkende bedrijfsleven zet zich in om meer te recyclen;
- gemeenten hebben keuzevrijheid in hun rol in de keten van inzameling tot recycling;
- de kostenvergoeding voor bron- en nascheiding wordt eenvoudiger en wordt eerder verstrekt;
- de discussiepunten over de afrekening over 2017, 2018 en 2019 zijn afgewikkeld.

Recycling van plastic

Op dit moment vindt het grootste deel van de kunststofrecycling nog plaats via mechanische recycling. In de toekomst zal daar naar verwachting chemische recycling (waaronder depolymerisatie en pyrolyse) bijkomen. Omdat dat relatief goedkoop is, zal goed gesorteerd en schoon plastic mechanisch gerecycled worden. Specifieke stromen als polypropyleen en polystyreen zullen echter eerder in aanmerking komen voor chemische recyclingmethoden.

BASF steekt € 20 mln in het Noorse bedrijf Quantafuel. Quantafuel is gespecialiseerd in de recycling en zuivering van gemixt plastic afval door middel van pyrolyse. Het eindproduct, een olie, wordt door

BASF ingezet voor de productie van nieuwe plastic producten, zoals voedselverpakkingen. Quantafuel opent in het vierde kwartaal van 2019 een nieuwe pyrolyse-fabriek in Skive, Denemarken. De fabriek kan zo'n 16.000 ton plastic afval per jaar verwerken. De olie die het bedrijf daarmee produceert, wordt in de eerste vier jaar uitsluitend door BASF afgenomen. Het Duitse bedrijf wil de secundaire grondstof inzetten voor het pilotproject ChemCycling.

AEB: financiële resultaten, verkoop en resultaten scheidingsinstallatie

Door de technische en financiële problemen verwacht AEB in 2019 een verlies na belastingen van ongeveer €84,5 mln. Over het boekjaar 2018 heeft AEB een verlies gemeld van €29 mln.

De gemeente Amsterdam heeft een principebesluit genomen om via een competitief verkoopproces alle aandelen in AEB te verkopen. Het hele verkoopproces duurt waarschijnlijk tot eind 2020. In het verkoopproces zal de prijs het belangrijkste criterium zijn. De partijen moeten verder voldoen aan een aantal geschiktheidseisen op het gebied van onder meer integriteit en financiële draagkracht. Er wordt geen nieuw afvalverwerkingscontract voor het afval van de gemeente Amsterdam aan AEB meegegeven bij de verkoop. Het huidige verwerkingscontract tussen de gemeente en AEB loopt eind 2022 af.

Een aantal publieke taken op het gebied van afvalinzameling en afvalverwerking gaat naar de gemeente. Zo zal Amsterdam de Afvalpunten gaan beheren en exploiteren. Hierdoor komen zo'n 55 medewerkers in dienst bij de gemeente. Ook krijgt de gemeente de regie over het vermarkten van de gescheiden ingezamelde stromen.

De scheidingsinstallatie van AEB presteert ver beneden de verwachtingen. In het investeringsvoorstel dat in 2016 werd aangenomen, werd uitgegaan van een recyclingpercentage van 21,2 procent. In de praktijk na twee jaar optimalieren van de installatie blijft dat steken op 8,9. Dit grote verschil wordt o.a. veroorzaakt door te optimistische aannames m.b.t. de afzetbaarheid van afgescheiden papier en karton en de organische fractie.

Productie afvalcentrale EEW beperkt

Begin 2019 nam EEW Energy from Waste de derde verbrandingslijn in gebruik in haar fabriek in Delfzijl. In oktober is de natuurbeschermingsvergunning, verleend in 2017 en gebaseerd op het door de Raad van State vernietigde Programma Aanpak Stikstof (PAS), door de rechtbank Noord-Nederland vernietigd. Sinds deze vernietiging kan EEW haar drie verbrandingslijnen niet op volle capaciteit laten draaien. EEW heeft een nieuwe vergunning aangevraagd waarbij wordt uitgegaan van de emissienormen zoals die in de oude vergunning van 2007 stonden, voordat de derde verbrandingslijn werd geopend. De drie lijnen mogen dan samen net zoveel stikstof en ammoniak uitstoten als eerder was toegestaan voor de twee verbrandingslijnen. Hierdoor kunnen de 3 verbrandingslijnen niet op volledige capaciteit worden ingezet.

Cure

Na een ondertussen jaren voortdurend proces, heeft Cure besloten niet te gaan investeren in een afvalverwerkingsinstallatie gebaseerd op het Renescience-proces. Redenen voor dit besluit zijn o.a. het feit dat de techniek zich nog niet heeft bewezen en mede als gevolg daarvan ook de financiële gevolgen van een dergelijke investering niet helder waren.

Renescience is een nascheidingstechniek die gebruik maakt van enzymen om het organische afval af te breken en er gas uit te kunnen winnen. De overige componenten (plastics, metalen) worden

hierdoor schoongewassen, waardoor er meer van deze materialen gerecycled kunnen worden dan bij de huidige technieken. Er is op dit moment één installatie op basis van de Renescience technologie in aanbouw in de Engelse gemeente Northwich. De ingebruikname van die installatie wordt echter steeds maar weer uitgesteld. Oorspronkelijk zou in mei 2017 het eerste biogas en SRF geproduceerd gaan worden.

Aanbesteding AVU

In verband met het aflopende contract met de huidige verwerker AVR, is de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (Avu) een aanbestedingstraject gestart voor het verwerken van het restafval en gft van haar 26 gemeenten. Het gaat hierbij om in totaal 172 kton 'regulier' restafval aan, 65 kton na te scheiden restafval en 34 kton grof huishoudelijk restafval.

EEW Energy from Waste vond deze aanbesteding echter buiten proporties en spande een kort geding aan. De disproportionaliteit lag volgens EEW vooral in de hoeveelheid restafval van totaal 271 kton en het feit dat bron- en nagescheiden restafval samen werden aangeboden waarmee naar de mening van EEW partijen die niet over een nascheidingsinstallatie beschikken (waaronder EEW en Suez) werden uitgesloten van deze aanbesteding. In haar uitspaak heeft de Rechtbank Avu gelijk gegeven en de bezwaren van EEW afgewezen.

Afval Verwijdering Utrecht (Avu) heeft de aanbesteding van de verwerking van het gft- en restafval definitief gegund aan Attero en AVR. De drie percelen verdeeld naar regio voor de verwerking van het gft gaan alle drie naar Attero. Attero is ook de huidige verwerker van het gft. Voor de verwerking van het restafval van alle 26 Avu-gemeenten hadden Attero en AVR samen een alternatieve inschrijving gedaan, met vervoer over het water. Het restafval-perceel gaat naar deze combinatie.

De opdracht gaat in per 1 januari 2021 en loopt tenminste zes jaar, tot en met 31 december 2026. Daarna kan de overeenkomst nog twee keer verlengd worden met twee jaar.

BAR

Het onderbrengen van de afvalverwerking door de BAR, de afvalorganisatie van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk, via Irado bij Afvalsturing Friesland (AF) is via de regels van quasi-inbesteding gegaan. Dat heeft de rechter geoordeeld in het kort geding tussen AVR, de Bar-gemeenten, NV Bar afvalbeheer, Irado en Afvalsturing Friesland (AF). Belangrijk onderdeel van het betoog van AVR was dat niet zou worden voldaan aan het toezichtcriterium. Daarbij moet de aanbestedende dienst 'als op de eigen diensten' toezicht uitoefenen op de rechtspersoon waar de opdracht aan gegund wordt. Volgens de rechter is het niet noodzakelijk dat de gemeenten en/of NV BAR direct toezicht houden op AF, dat kan ook via een andere rechtspersoon (in dit geval Irado).

Zuiveringsslib

Slibverwerking Noord Oost Nederland

Waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Drents Overijsselse Delta brengen de eindverwerking van hun zuiveringsslib (ca. 86 kton) per 2021 onder bij Slibverwerking Noord Oost Nederland (Snon). De partijen hebben een overeenkomst gesloten voor een periode van twintig jaar waardoor het bedrijfsleven kan investeren in nieuwe verwerkingscapaciteit.

Snon is een samenwerking van GMB BioEnergie Zutphen B.V. (GMB) en Energy from Waste Delfzijl B.V.(EEW). Voor de verwerking van slibkoek moet een brandbaar mengsel verkregen worden. Het

ontwaterde slib van Noorderzijlvest, en Hunze en Aa's wordt eerst thermisch voorgedroogd en bij EEW thermisch verwerkt. Het ontwaterde slib van waterschap Drents Overijsselse Delta zal bij GMB gecomposteerd worden tot biogranulaat. Het thermisch voorgedroogde deel en het biogranulaat worden vervolgens samengevoegd en in een mono-slibverbrandingsinstallatie in Delfzijl verbrand.

Ontwikkeling Duitsland

In Duitsland zijn plannen om het aantal monoverbrandingsinstallaties voor slib de komende 10 tot 15 jaar meer dan te verdubbelen. Met de voorgenomen uitbreiding aan capaciteit komt de totale verbrandingscapaciteit uiteindelijk uit op 1.515.000 ton droge stof per jaar. Deze uitbreiding is noodzakelijk vanwege diverse redenen:

- voor de grotere rioolwaterzuiveringsinstallaties vanaf 2029 verplicht wordt om minstens 50 procent fosfaat terug te winnen uit zuiveringsslib of minstens 80 procent fosfaat uit slibas. Daarmee zet Duitsland volledig in op fosfaatterugwinning uit as van monoverbranders.
- kolencentrales zijn op dit moment nog verantwoordelijk voor het verwerken van een aanzienlijk deel van het zuiveringsslib. Met het besluit dat uiterlijk in 2038 alle kolencentrales gesloten moeten zijn, vervalt deze slibverwerkingscapaciteit.
- de mogelijkheid voor toepassing van zuiveringsslib in de landbouw wordt verder beperkt.